

Раздел 3. МЕДИАОБРАЗОВАНИЕ: ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ ЖУРНАЛИСТОВ

УДК 070.42

ГРА ЯК ВАРІАТИВНА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ „ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПРЕС-СЕКРЕТАРЯ ТА ПРЕС-СЛУЖБИ”

Гранкіна Н.В.

Зміни в економічному житті України суттєво вплинули на освіту. Розвиток ринкових відносин обумовив той факт, що освіта з безкоштовного привілею, оплачуваного державою, перетворилася в товар, а точніше, послугу нематеріального характеру. За досить короткий проміжок часу в Україні утворився й продовжує активно розвиватися ринок освітніх послуг, пропозиція яких за останні 5-7 років суттєво збільшилася. Мережа вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації в Україні налічує 313 закладів, в тому числі 220 державної форми власності, серед них – 98 університетів, 46 академій, 62 інститути [3].

Разом з тим, питання, які постають в галузі освіти, особливо вищої, викликають величезний інтерес. Високі темпи розвитку ринку послуг вищої освіти, поява нових форм надання освітніх послуг визначили посилення конкурентної боротьби, що поряд з умовами зовнішнього середовища, що швидко змінюються, диктує освітнім установам, як повноправним суб'єктам ринку, необхідність боротися за своє існування, удосконалюючи організаційно-економічний механізм свого функціонування.

Актуальність. Реальна життєва практика, досвід діяльності процвітаючих освітніх установ наочно демонструють, що надійним гарантом успішного функціонування освітньої установи в умовах ринку є використання науково обґрунтованого супроводу своєї діяльності із застосуванням стратегічного підходу до управління.

З повним правом сьогодні можна стверджувати про створення альтернативної системи вищих навчальних закладів, які засновані на недержавній формі власності. Вона суттєво розширює можливості молоді здобути вищу освіту за спеціальностями гуманітарного профілю з урахуванням потреб ринкової економіки.

Проблема удосконалення системи вищої освіти та підвищення якості професійної підготовки фахівців в Україні є найважливішою соціокультурною проблемою, вирішення якої можливе тільки при приведенні освіти у відповідність з новими соціально-економічними вимогами ринкової економіки. У відповідності з Державною національною програмою „Освіта. Україна XXI сторіччя” передбачено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес сучасних педагогічних технологій та науково-методичних досягнень. Принципами реалізації цієї програми є багатоукладність та варіантність освіти, що передбачає створення можливості широкого вибору форм освіти, засобів навчання, які

ГРА ЯК ВАРІАТИВНА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ „ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПРЕС-СЕКРЕТАРЯ ТА ПРЕС-СЛУЖБИ”

відповідали б освітнім запитам особистостей, запровадження варіантної компоненти змісту освіти. Враховуючи тенденцію кількісної еволюції вищої освіти, що характеризує її масовість на сучасному етапі розвитку суспільства, реалізація програм підготовки без зниження якості навчання можлива через нові методи і технології, які дозволять більш активно залучити студентів до процесу управління якістю свого навчання [4].

Проблема викладання є актуальною для „молодих” дисциплін, до яких, на наш погляд, можна віднести й „Організацію роботи прес-секретаря та прес-служби”. Ефективність викладання будь-якої дисципліни зростає, коли активно використовуються варіативні форми навчання, тому проблеми викладання не втрачають своєї актуальності ніколи і є предметом досліджень багатьох науковців [1; 2; 5; 6].

Вважаємо за доцільне ще раз звернутися до проблем методики викладання. Увагу, на наш погляд, слід звернути на певні форми роботи на практичних заняттях (рольова гра, “event study”, “case study” тощо), що мають безпосередній вплив на формування професійної майстерності студентів, особливо для тих, хто обрав спеціалізацію „Реклама та зв’язки з громадськістю”.

Актуальність. Дисципліна “Організація роботи прес-секретаря та прес-служби” є одним із компонентів підготовки студентів-журналістів. У межах цього курсу студенти повинні отримати основні уявлення щодо завдань та організації роботи прес-секретарів та прес-служб, придбати певні навички з виконання елементів цієї роботи. Тому до завдань, що висувуються при вивченні дисципліни, відносять вироблення вмінь аналізувати й оцінювати явища розвитку українського суспільства, застосовувати набуті знання для прогнозування суспільних процесів та для роботи прес-секретаря в прес-службах у державних органах влади та у недержавних комерційних структурах. Зрозуміло, метою викладача є навчити студента забезпечувати інформацією державні, політичні, комерційні та неурядові структури, висвітлювати діяльність організації певними матеріалами, які є продуктом діяльності прес-служб, реагувати на події, створювати події, організовувати контакти з мас-медіа та створювати взаємодії у комунікаційній системі «прес-служба – керівник», «прес-служба – мас-медіа», «керівник – мас-медіа»; готувати моніторинг преси; складати інформаційний пакет документів та матеріалів, складати основні документи акцій ПР; готувати промови для керівників; готувати та проводити прес-конференції та брифінги, презентації; планувати та проводити ПР-акцію або кампанію. Для досягнення поставлених цілей викладачу необхідно основну увагу приділяти саме практичній стороні навчання.

Дана дисципліна містить багато проблемних тем, тому викладачеві важливо організувати дискусії під час проведення практичних занять. Можливість організувати дискусію на заняттях дає рольова гра, як форма створення моделі професійного спілкування. Модель навчання в грі – це побудова навчального процесу за допомогою включення студентів в ігрове моделювання подій та явищ. За думкою М. Кларіна, навчання є завжди процесом цілеспрямованим, а гра за своєю природою має невизначений результат (інтригу) [2, с. 28]. Тому завдання педагога при застосуванні гри у навчанні полягає у підпорядкуванні її визначеній дидактичній меті. Гра містить вагомий навчально-виховний потенціал. Її застосування допомагає розвивати творчу уяву, образне та логічне мислення, сприяє вдосконаленню усного мовлення, вмінь та навичок, викликає інтерес до предмету.

Рольова гра – метод усної форми контролю, основне завдання якого полягає у створенні умов, які викликають прагнення аналізувати, зіставляти і досліджувати причини та наслідки суспільних явищ. До принципів рольової гри можна віднести:

активність, самостійність, моделювання, проблемність, використання ролей (соціологізація), структурну системність, динамічність, зворотній зв'язок, змагання і новизну.

Рольова гра – це спонтанне інсценування тієї чи іншої ситуації. Приймаючи участь в грі, студент може поставити себе на місце керівника прес-служби, прес-секретаря, журналіста, учасника подій та, виконуючи роль, зрозуміти, як складно буває прийняти рішення, задовольнити інтереси всіх зацікавлених осіб. Основним позитивним моментом в проведенні рольової гри є те, що передбачається активна робота студентів протягом всього заняття. Це дає можливість не тільки повторити матеріал з дисципліни, а й переосмислити, використати його для аргументації власної позиції, представити зв'язок досліджуваного питання з реальністю. Важливо, що при проведенні рольової гри на практичних заняттях залученою до роботи буде вся група.

Рольова гра передбачає ґрунтовну підготовку викладача. Викладач повинен визначити наступні моменти: мету проведення рольової гри; яким матеріалом повинні володіти студенти; час для проведення гри; як задіяти всіх студентів; які правила ведення дискусії; як розподілити ролі; які завдання повинні отримати спостерігачі; які питання під час обговорення необхідно відстежувати; навколо яких питань повинно будуватися обговорення; які результати повинні бути виокремлені; які результати дискусії можуть бути узагальнені до загальних правил, принципів, взаємозв'язків; чи існують зв'язки з іншими темами; як отримані знання можуть бути пов'язані з дійсністю. Рольову гру доцільно проводити після попереднього розгляду конкретних питань обраної теми всіма студентами. Це дозволяє закріпити отримані знання та включити в дискусію всіх студентів.

Наприклад, при вивченні теми „Основні завдання прес-секретарів, прес-служб та прес-центрів” можна провести гру з метою допомогти студентам узагальнити знання з важливої теми – завдання прес-секретарів, прес-служб та прес-центрів. Гра допоможе розвивати вміння з практичного використання отриманих знань, зіставляти факти і робити висновки. На початку заняття проводиться мотиваційна бесіда викладача. При підготовці до практичного заняття група поділяється викладачем на підгрупи по 3-5 студентів (в залежності від загальної кількості студентів). Кожна група отримує завдання: уявити себе учасниками подій; спробувати розглянути події з позиції організації, прес-секретарем якої він є. Також формується група спостерігачів та експертів з представників кожної групи. Протягом заняття представники кожної групи дають відповіді на питання: “Які причини ...?”, “Яке ставлення певної соціальної групи до ...?”, “Ставлення ... до подій?”, “Ставлення уряду до ...?” тощо.

Після виконання студентами завдань виступає один представник від кожної групи, який аргументує рішення команди і відповідає на питання аудиторії, звертаючись (при необхідності) за допомогою до членів своєї групи.

Після проведення гри обов'язково підводяться підсумки. Цю роль може виконати як викладач, так і представники групи спостерігачів та експертів. На цьому етапі проводять аналіз, оцінку, корекцію та узагальнення результатів роботи студентів, виділяючи неточності у відповідях.

Під час гри можна закріпити отримані знання та сформувати практичні навички з такої складної теми, як організація найважливіших заходів щодо інформаційних контактів із громадськістю, до яких відносять проведення прес-конференції, брифінгу, круглого столу тощо.

Висновки. Незважаючи на певну складність у проведенні гри на заняттях, використання такої форми роботи дуже корисне. Гра розвиває у студентів вміння вести

**ГРА ЯК ВАРІАТИВНА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ „ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПРЕС-СЕКРЕТАРЯ ТА ПРЕС-СЛУЖБИ”**

дискусію, висловлювати свою думку, що є неодмінною складовою професійної майстерності фахівця в галузі зв'язків із громадськістю.

Список літератури

1. Кларин М.В. Корпоративный тренинг от А до Я. – М., 2000. – 230 с.
2. Кларин М.Ф. Инновации в обучении: метафоры и модели: Анализ зарубежного опыта. – М., 1977. – 280 с.
3. Національна доктрина розвитку освіти // <http://www.mon.gov.ua/education/higher>
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України // <http://www.mon.gov.ua/education/>
5. Тульчинский Г.Л. PR фирмы: технология и эффективность. – СПб., 2001. – 294 с.
6. Формування іміджу органів місцевого самоврядування та громадських організацій за допомогою засобів масової інформації. Матеріали тренінгу. – К., 1998. – 94 с.

Поступила до редакції 25.08.2005 р.